Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΣΠΑ 2007-2013
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Π.3.2.1 *Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη*

Νεοελληνική Γλώσσα

Δ΄ Δημοτικού

Τίτλος:
«Ταξίδια στην Ελλάδα»

ΝΙΚΟΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «*Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση*» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι .Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ
ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. *Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη*.
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ
Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
http://www.greeklanguage.gr
Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ταξίδια στην Ελλάδα

Δημιουργός

Νίκος Αμανατίδης

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Δ΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Ιούλιος 2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

«Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού», τεύχος γ΄, ενότητα 16: *Ταξίδια στην Ελλάδα* (σ.73-91)

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική Λογοτεχνία

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Αισθητική Αγωγή: Εικαστικά

Γεωγραφία

Ιστορία

Μελέτη Περιβάλλοντος

III. Ημιτυπικές και άτυπες διαδικασίες εκπαίδευσης

Αγωγή Υγείας

Ευέλικτη Ζώνη

Χρονική διάρκεια

16-18 διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

Εικονικός χώρος: ιστολόγιο τάξης, ιστοσελίδα τάξης.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Διδασκαλία με τη μορφή της συνεργασίας σε ομάδες, συντονισμός και καθοδήγηση από τον δάσκαλο. Η διδακτική κατεύθυνση που θα ακολουθήσει ο εκπαιδευτικός είναι της ανάπτυξης δεξιοτήτων και γραμματισμών (κριτικός, συνεργατικός) των μαθητών, καθώς και δόμησης της γνώσης (πάνω στις προϋπάρχουσες). Η συγκεκριμένη διδακτική μέθοδος έχει ως σκοπό και στόχο την ενίσχυση και προώθηση συγκεκριμένων θεμάτων και δραστηριοτήτων με εκπαιδευτική αξία, εκμεταλλεύεται τις πρότερες γνώσεις και αντιλήψεις των παιδιών και βοηθάει στη στοχοθεσία. Ο/Η εκπαιδευτικός αναλαμβάνει τον ρόλο του διευκολυντή/ διαμεσολαβητή.

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να έχουν βασική εξοικείωση με τη χρήση υπολογιστή. Επιπλέον, οι μαθητές θα πρέπει να αποκτήσουν μια διαφορετική αντίληψη και χρήση των πηγών και κειμένων που συναντούν στο διαδίκτυο, δηλαδή τη δεξιότητα της ορθής αξιολόγησης και της κριτικής επιλογής και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων από τις διαδικτυακές αναζητήσεις πάνω στο θέμα προς εργασία και μελέτη (κριτικός γραμματισμός).

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας

Το σενάριο στηρίζεται

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο αποσκοπεί στο να εισαγάγει τους μαθητές στη δεξιότητα ανάπτυξης της κουλτούρας του ταξιδευτή που σέβεται το περιβάλλον και αποκομίζει τα μέγιστα από τις ταξιδιωτικές του διαδρομές. Επιπλέον, γίνεται προσπάθεια να ενισχυθούν οι δεξιότητες της κριτικής ανίχνευσης και αξιολόγησης των πηγών πληροφόρησης και να αναπτυχθούν οι δεξιότητες αξιοποίησης του διαδικτύου, των ταξιδιωτικών εντύπων και η ανάγνωση χαρτών. Επίσης, επιδιώκεται η ανάπτυξη του αφηγηματικού και γραπτού λόγου, η καλλιέργεια της δημιουργικής γραφής καθώς και η ικανότητα οργάνωσης και παρουσίασης πληροφοριών. Όσον αφορά τις ΤΠΕ, αποσκοπεί στη δημιουργία ενός σκεπτόμενου και κριτικού ερευνητή διαδικτυακών πληροφοριών, στον έλεγχο και την κριτική των διαδικτυακών πηγών και την επιλογή των κατάλληλων πληροφοριών για την ολοκλήρωση μιας εργασίας. Ο γραμματικός στόχος της ενότητας είναι ο αναφορικός λόγος, τα επίθετα και οι βαθμοί των επιθέτων, η κλίση των ουσιαστικών, οι παρομοιώσεις και τα αντίθετα. Οι μαθητές παράγουν και παρουσιάζουν τις εργασίες τους με τη συνεργασία και τον συντονισμό του εκπαιδευτικού. Οι νέοι γραμματισμοί, όπως ο κριτικός, ο τεχνολογικός και ο συνεργατικός, πρωταγωνιστούν στο σενάριο.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το παρόν σενάριο ασχολείται με τα περιγραφικά κείμενα που έχουν ως θεματολογία τις ταξιδιωτικές εντυπώσεις και περιηγήσεις στην Ελλάδα. Σκοπός του σεναρίου είναι η καλλιέργεια και ενίσχυση συγκεκριμένων δεξιοτήτων, όπως της διερεύνησης, της ανακάλυψης, της επιλογής, της επεξεργασίας και παρουσίασης έγκυρων γνώσεων και πληροφοριών πάνω στο θέμα της ενότητας. Επιπλέον, επιδίωξη του σεναρίου είναι η

ενασχόληση, κατανόηση και λειτουργική χρήση εκ μέρους των μαθητών γλωσσικών στοιχείων που περιλαμβάνουν ρήματα, επιρρήματα, επίθετα και ουσιαστικά.

Σημαντική πτυχή του σεναρίου είναι, επίσης, η μελέτη και ενασχόληση με κείμενα και άρθρα που προάγουν τον κριτικό γραμματισμό, όπως κείμενα με θέμα τον καλό και κακό τουρίστα. Η κριτική μελέτη της γλώσσας έχει ως στόχο να αναδείξει τον τρόπο με τον οποίο η κοινωνία και ο λόγος βρίσκονται σε σχέση αλληλοδιαμόρφωσης (Fairclough 1992: 8). Οι μαθητές εδώ μπορούν μέσω της επιχειρηματολογίας να τονίσουν χαρακτηριστικά και των δύο καθώς και να παρουσιάσουν τις απόψεις τους πάνω στη συγκεκριμένη θεματολογία. Διάλογος, επιχειρηματολογία, διερεύνηση και κριτική αποτελούν τις μορφές της διδασκαλίας που δομούν τη γνώση, καλλιεργούν τις δεξιότητες και υιοθετούνται ως στρατηγικές στο σενάριο (Chapman 2006).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να αναγνωρίσουν, να κατανοήσουν και να υιοθετήσουν την κουλτούρα του καλού ταξιδευτή και του καλού τουρίστα.
- Να αποκτήσουν περιβαλλοντική συνείδηση και να ανακαλύψουν την όμορφη χώρα μας.
- Να ενισχύσουν τις γνώσεις τους μέσω της διαθεματικότητας του σεναρίου στους τομείς της Γεωγραφίας και της Ιστορίας.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να καλλιεργήσουν τον προφορικό και τον γραπτό τους λόγο, διευρύνοντας το λεξιλόγιό τους και τις πρακτικές χρήσης συγκεκριμένων κειμενικών ειδών.
- Να αντιληφθούν τη νοηματοδότηση των κειμένων και να σταθούν κριτικά στα μηνύματα που αναδύουν τα κείμενα.

- Να εξοικειωθούν με το περιγραφικό κείμενο και να αναπτύξουν και να παρουσιάσουν αντίστοιχες δικές τους δημιουργίες.
- Να γνωρίσουν και να αντιληφθούν τη χρησιμότητα και χρηστικότητα στα κείμενα των εξής γλωσσικών στοιχείων: παρομοίωση, κατηγορούμενο – κατηγόρημα, επίθετα, βαθμοί των επιθέτων, εθνικά ουσιαστικά, αντίθετες λέξεις, παραθετικά επιθέτων.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να εξοικειωθούν με τη διερεύνηση και την αναζήτηση στο εσωτερικό ιστότοπου, ιστολογίου, ηλεκτρονικού αποθετηρίου.
- Να εξοικειωθούν με τη διαδικασία αναζήτησης, αξιολόγησης και επιλογής συγκεκριμένων πληροφοριών από κείμενα και πηγές στο διαδίκτυο.
- Να εξοικειωθούν με την κριτική επιλογή και αξιοποίηση πληροφοριών από το διαδίκτυο.
- Να εξοικειωθούν με τη διερεύνηση σε ηλεκτρονικό και συμβατικό λεξικό, καθώς και την επιλογή και αξιοποίηση πληροφοριών από αυτά.
- Να εξοικειωθούν με τη χρήση λογισμικού παρουσίασης και κειμενογράφου καθώς και με τη δημιουργία ψηφιακών αρχείων στα περιβάλλοντα αυτά.
- Να χρησιμοποιήσουν τον ορθογραφικό έλεγχο σε αρχεία Word.
- Να εξοικειωθούν με τους ψηφιακούς χάρτες.
- Να εξοικειωθούν με την αντιγραφή/διαγραφή/επικόλληση κειμένου και εικόνας καθώς και την επισήμανση κειμένου.
- Να εξοικειωθούν με την εκτύπωση κειμένου, εικόνας, παρουσίασης.
- Να γνωρίσουν την εξαγωγή αρχείου από αρχείο επεξεργασίας.
- Να ασχοληθούν με τη δημιουργία μιας πολυμεσικής παρουσίασης.
- Να μυηθούν σε πρακτικές όπως η επιχειρηματολογία και ο διάλογος.
- Να μυηθούν σε πρακτικές όπως η διερεύνηση, ανακάλυψη, επιλογή και αξιοποίηση.

- Να αναπτύξουν κριτικές ικανότητες, όπως ο έλεγχος της αξιοπιστίας της πηγής, ο έλεγχος κύρους της πηγής.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες διερευνητικού γραμματισμού και εγγραμματισμού-δεξιοτήτων.
- Να καλλιεργήσουν τη δεξιότητα της δημιουργίας και εφαρμογής θεατρικού σκετς για τον καλό και τον κακό τουρίστα. Γνωριμία με τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του κάθε προφίλ και έκφραση μέσω θεατρικού δρώμενου.
- Να καλλιεργήσουν τη δεξιότητα της κριτικής της πληροφορίας από ψηφιακό μέσο, προβληματισμός και ορθή επιλογή της κατάλληλης.

Διδακτικές πρακτικές

Στο σενάριο επιδιώκεται:

- Η συνεργασία και εποικοδομητική επικοινωνία με επιχειρήματα και διάλογο στις ομαδικές εργασίες καθώς και η ανταλλαγή απόψεων των μαθητών με την καθοδήγηση και τον συντονισμό του δασκάλου.
- Η εποικοδομητική συνεργασία της ομάδας των μαθητών στην προσπάθειά της να ολοκληρώσει την εργασία της και να προβάλει με τον καλύτερο τρόπο τις πληροφορίες και γνώσεις που απέκτησε μέσα από ένα κριτικό βλέμμα των πηγών και των κειμένων.
- Η απόκτηση ταξιδιωτικής κουλτούρας μέσω συζητήσεων και μελέτης των διαφόρων μοντέλων ταξιδιωτών.
- Η καλλιέργεια του αφηγηματικού και περιγραφικού λόγου με τη χρήση των κατάλληλων λέξεων και γλωσσικών στοιχείων.
- Η καλλιέργεια των επιχειρημάτων μέσα από ασκήσεις επιχειρηματολογίας στην τάξη.
- Ο σεβασμός για το περιβάλλον και η γνωριμία με τις ομορφιές της χώρας μας μέσα από μια εικονική περιήγηση.

Η κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα-εργασία (2 διδακτικές ώρες) χρονικά κατανέμεται ως εξής:

Οι μαθητές προετοιμάζονται γύρω από το θέμα μέσα από τον διάλογο και τη διερεύνηση και επιλογή των αντίστοιχων, κατάλληλων και έγκυρων πληροφοριών.

1. Ανίχνευση και καταγραφή των γνώσεων των μαθητών στο αντικείμενο-θέμα προς μελέτη (15΄).
2. Οργάνωση των ομάδων και ανάθεση των ρόλων των μαθητών στην κάθε ομάδα, ορισμός του θέματος (20΄).
3. Εργασία σε ομάδες (20΄).
4. Παρουσίαση των εργασιών των ομάδων (15΄).
5. Αξιολόγηση από τα παιδιά πρώτα και ύστερα από τον δάσκαλο (20΄).

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία για τη δημιουργία του παρόντος σεναρίου αποτελεί η ενότητα 16 *Ταξίδια στην Ελλάδα* («Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού», τεύχος γ΄, σ. 73-91). Μέσα από τα πολύ ενδιαφέροντα αφηγηματικά και περιγραφικά κείμενα που παρατίθενται, μπορούμε να θέσουμε τους προοργανωτές για τη δημιουργία ενός εποικοδομητικού σχεδίου μάθησης που συμπληρώνει το βιβλίο της Γλώσσας με στόχο τη γλωσσική και γνωστική καλλιέργεια αλλά και την ενίσχυση δεξιοτήτων και γραμματισμών, όπως της κριτικής, της έρευνας, και της συνεργασίας.

Αρχικά, συζητούμε με τους μαθητές για τα στοιχεία και τις πληροφορίες που μπορεί να μας δώσει ένα λογοτεχνικό κείμενο καθώς και τα είδη κειμένων που θα μελετήσουμε. Επίσης, αναπτύσσουμε διάλογο με επιχειρήματα για την εγκυρότητα και αξιοπιστία κάποιων διαδικτυακών κειμένων ή ακόμα και άρθρων σε εφημερίδα ή και περιοδικό, διαδικτυακό ή μη. Η συγκεκριμένη συζήτηση αποσκοπεί στο να εισαγάγει τους μαθητές στον προβληματισμό σχετικά με το τι υπάρχει αναρτημένο στο διαδίκτυο και με τη βοήθεια του δασκάλου να μπορέσουν να σταθούν κριτικά στα άρθρα που θα μελετήσουν. Ως αποτέλεσμα, οι μαθητές καλλιεργούν τον κριτικό γραμματισμό και επιλέγουν τις πληροφορίες εκείνες που είναι έγκυρες, έγκριτες και κατάλληλες για την εργασία τους. Για να το πετύχουμε αυτό, ο/η εκπαιδευτικός θα

πρέπει να έχει πρώτιστα ενημερωθεί σχετικά με τον ψηφιακό κόσμο της πληροφόρησης. Παρακάτω παρατίθενται ορισμένες ενδιαφέρουσες εργασίες στο θέμα αυτό:

1. Αξιολόγηση Ελληνικών News Sites
2. Υπηρεσίες Πληροφόρησης σε Ψηφιακό Περιβάλλον

Επιπλέον θα μπορούσε να γίνει μια σύγκριση ψηφιακών πηγών, όπως δύο διαφορετικών ειδησεογραφικών ιστότοπων για τα ταξίδια:

1. http://www.travelchat.gr/forum/
2. http://www.travel.gr/

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

«Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού», ενότητα: *Ταξίδια στην Ελλάδα*.

Η ενότητα χωρίζεται στις εξής 4 υποενότητες που φέρουν η κάθε μια τον τίτλο του κειμένου που τις εισάγει:

1. Το παραδεισένιο Πήλιο
2. Η Ρόδος
3. Ταξιδιωτικές εντυπώσεις
4. Άνοιξα του Αιγαίου τη θύρα

Η ενότητα αναφέρεται στα ταξίδια στη χώρα μας.

Η υποενότητα 1 ξεκινάει με ένα απόσπασμα από το βιβλίο του Κώστα Ουράνη «Ταξίδια στην Ελλάδα» με τίτλο «Το Παραδεισένιο Πήλιο». Πρόκειται για ένα κείμενο αφηγηματικής περιγραφής, αντίστοιχο του οποίου καλούνται να συνθέσουν οι μαθητές ακολουθώντας μια σειρά από οδηγίες.

Η υποενότητα 2 ξεκινάει με ένα πληροφοριακό κείμενο σχετικά με τη Ρόδο, το οποίο ακολουθείται από τον χάρτη του νησιού. Οι ασκήσεις προϋποθέτουν πολύ προσεκτική αναζήτηση πληροφοριών μέσα στον χάρτη και στον συνοδευτικό πίνακα συμβόλων. Εδώ μπορεί να λειτουργήσει και να ενισχυθεί η καλλιέργεια συγκεκριμένων δεξιοτήτων, όπως η ανάγνωση ενός χάρτη τόσο έντυπου όσο και ψηφιακού.

Οι ασκήσεις του βιβλίου είναι ασκήσεις παραγωγής γραπτού λόγου που θέτουν περιορισμούς ως προς τη συντομία και την περιεκτικότητα των γραφομένων (σύνταξη ηλεκτρονικού μηνύματος και σύνταξη ταξιδιωτικής κάρτας). Επιπλέον, η άσκηση 2 του Τετραδίου Εργασιών ζητά, επιπλέον, την κατασκευή χάρτη από τους μαθητές, κάτι που αποτελεί αφορμή για ανάπτυξη δημιουργικότητας αλλά και δεξιοτήτων, όπως της ανάγνωσης και απεικόνισης ενός χάρτη καθώς και αξιολόγησης του όλου εγχειρήματος από τον δάσκαλο και τους μαθητές. Ο γραμματικός στόχος της υποενότητας είναι τα παραθετικά

Η υποενότητα 3 ξεκινάει με ένα διασκευασμένο απόσπασμα του ταξιδιωτικού ημερολογίου του Αλμπέρ Καμύ με τίτλο «Σελίδες για την Ελλάδα του 20^{ού} αιώνα». Στο τετράδιο εργασιών του μαθητή η άσκηση 1 ενθαρρύνει τους μαθητές να γράψουν ένα ταξιδιωτικό ημερολόγιο επισημαίνοντας τα χαρακτηριστικά του και δίνοντας τις κατάλληλες οδηγίες. Ο γραμματικός στόχος της υποενότητας είναι η διάκριση επιθέτων. Η άσκηση 2 και η άσκηση 3 αναφέρονται στην κλίση του επιθέτου «ο πολύς, η πολλή, το πολύ» καθώς και στις ορθογραφικές δυσκολίες που προκύπτουν από τα φαινόμενα ομοηχίας και ομωνυμίας που συσχετίζονται με πέντε τύπους του επιθέτου («πολλή», «πολλοί», «πολύ» ως αιτιατική του αρσενικού και «πολύ» ως ονομαστική και αιτιατική του ουδετέρου) καθώς και με το επίρρημα «πολύ», που παράγεται από αυτό. Εδώ μπορούμε να καλλιεργήσουμε τη δημιουργικότητα των μαθητών μέσα από τη σύνταξη και καταγραφή ταξιδιωτικών εντυπώσεων σε ένα ψηφιακό ημερολόγιο, ένα ιστολόγιο όπου οι μαθητές είτε σε ομάδες είτε και ατομικά καταθέτουν τις ταξιδιωτικές τους εμπειρίες παρελθόντων ετών ή και φανταστικές και σχολιάζονται από τους υπόλοιπους μαθητές της τάξης ή και του σχολείου. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα έχει σκοπό να προωθήσει την ορθή χρήση των επιθέτων και συγκεκριμένα του «πολύς», «πολλή» κλπ. Ο/Η εκπαιδευτικός προϊδεάζει και καθοδηγεί τους μαθητές προβάλλοντας, καταγράφοντας και συζητώντας μαζί τους αντίστοιχα παραδείγματα.

Η υποενότητα 4 ξεκινάει με ένα ποίημα της Θέτης Χορτιάτη από την ποιητική της συλλογή «Παιχνιδόλεξα» με τον τίτλο «Άνοιξα του Αιγαίου τη θύρα».

Χαρακτηριστικό του ποιήματος είναι η χρήση πολλών ομόηχων και ομώνυμων τύπων που ομοιοκαταληκτούν και δίνουν ρυθμό στο ποίημα και έναν πολύ ευχάριστο τόνο. Η άσκηση 2 ζητά από τους μαθητές να γράψουν ένα ποίημα με ευχάριστο τρόπο χρησιμοποιώντας ως μοντέλο το ποίημα της Χορτιάτη. Εδώ προτείνεται η ιδέα της δημιουργίας σχηματοποιήματος με τη χρήση του ψηφιακού εργαλείου Tagxedo όπου τα παιδιά δημιουργούν τα ποιήματα και κατόπιν τους δίνουν σχήμα μέσα από το διαδικτυακό εργαλείο. Το ποίημα προσφέρει μεταξύ άλλων τη δυνατότητα ενασχόλησης με τα εθνικά ονόματα.

Κείμενα

Από το σχολικό βιβλίο «Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού»

«Το παραδεισένιο Πήλιο» (σ. 74-75), Κώστας Ουράνης, *Ταξίδια στην Ελλάδα*, Βιβλιοπωλείον της «Εστίας», Αθήνα, 1955 (διασκευή).

«Η Ρόδος» (σ. 78 – 79), *Οδηγοί του Κόσμου, Τα Ελληνικά Νησιά*, εκδ. Καθημερινή, Αθήνα, 1998.

«Ταξιδιωτικές εντυπώσεις» (σ. 83-84), Αλμπέρ Καμύ, *Σελίδες για την Ελλάδα του 20ου αιώνα. Κείμενα γάλλων ταξιδιωτών*, εκδ. Ολκός, Αθήνα, 1995 (διασκευή).

«Άνοιξα του Αιγαίου τη θύρα» (σ. 87), Θέτη Χορτιάτη, *Παιχνιδόλεξα*, εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1986.

Άρθρα από ιστοσελίδες

«Ποιοι είναι οι χειρότεροι τουρίστες», άρθρο του Χεκίμογλου Αχιλλέα στο http://www.tovima.gr/

«Ο Έλληνας, ο τουρίστας και τα μαθήματα καλών τρόπων», άρθρο της Λώρης Κέζα στο ιστολόγιο *Πολιτισμός και Πολίτης*

Διαδικτυακές ασκήσεις

Διόρθωση λαθών στα επίθετα ο πολύς, η πολλή, το πολύ από την ιστοσελίδα Ελληνικός Πολιτισμός

Άσκηση για το επίρρημα «πολύ» και το επίθετο «πολύς», από την ιστοσελίδα του 11ου Δημοτικού Σχολείου Ευόσμου

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Στο πρώτο στάδιο θα ελεγχθεί η πρότερη γνώση καθώς και οι απόψεις των παιδιών όσον αφορά μια ταξιδιωτική εμπειρία. Εδώ θα τονιστεί η ικανότητα της αφήγησης καθώς και του ύφους που μπορεί να δοθεί στην αφήγηση, χιουμοριστικού, περιπετειώδους κ.ά. Προηγουμένως θα τονιστεί από τον δάσκαλο και θα παρουσιαστούν παραδείγματα διαφορετικού ύφους αφήγησης μέσα από αντίστοιχα κείμενα ή και μέσα από μια συγκεκριμένη μικρή δραστηριότητα των παιδιών.Για παράδειγμα, μπορεί να διαβάσει ο εκπαιδευτικός ένα ταξιδιωτικό κείμενο με περιπετειώδες ύφος.

Στη συνέχεια, ζητεί από τους μαθητές να συγγράψουν κάτι αντίστοιχο προβάλλοντας το συγκεκριμένο ύφος στο κείμενο. Κατόπιν, θα σχολιαστούν οι εκφράσεις και οι χαρακτηρισμοί που χρησιμοποιούνται στο κείμενο και θα συζητηθούν στην ολομέλεια της τάξης. Έπειτα, ο εκπαιδευτικός θα τονίσει στους μαθητές τα στοιχεία εκείνα που θα μελετήσουν στην τάξη, καθώς και την πορεία διδασκαλίας που θα ακολουθήσουν.

1ο διδακτικό δίωρο

Γίνεται ανάγνωση του αποσπάσματος με τίτλο «Το Παραδεισένιο Πήλιο» του Κώστα Ουράνη από το βιβλίο «Γλώσσα Στ΄ Δημοτικού» από τον δάσκαλο με χρωματισμό της φωνής και τονισμό των εκφράσεων, επιθέτων και γλωσσικών στοιχείων που τονίζουν την περιγραφή του τοπίου και ενισχύουν την ταξιδιωτική εμπειρία. Κατόπιν, ακολουθεί συζήτηση για τη νοητή ταξιδιωτική εμπειρία που απολαύσαμε από το συγκεκριμένο περιγραφικό - αφηγηματικό κείμενο καθώς και τα στοιχεία εκείνα που ενίσχυσαν την περιγραφή του τοπίου και της δικής μας ταξιδιωτικής εμπειρίας.

Έπειτα, ο δάσκαλος ζητά από τους μαθητές να διηγηθούν δικές τους ταξιδιωτικές εμπειρίες. Αφού ακουστούν μερικές και για οικονομία χρόνου, ο δάσκαλος προχωρά στην πρώτη εργασία. Χωρίζει τους μαθητές σε ομάδες ή διατηρεί τις προϋπάρχουσες. Ο χωρισμός σε ομάδες μπορεί να γίνει λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα συνεργασίας και συνεισφοράς στην ομάδα. Στις ομάδες οι μαθητές συνεργάζονται και αναλαμβάνουν κάποιους ρόλους όπως του γραμματέα, του τελικού παρουσιαστή, του συντονιστή και του δημιουργού. Η εργασία που ανατίθεται έχει θέμα μια ταξιδιωτική περιγραφή. Τα παιδιά δημιουργούν τα δικά τους ταξιδιωτικά κείμενα και τα παρουσιάζουν στην τάξη. Εδώ μπορεί η κάθε ομάδα να βρει πληροφορίες για τον τόπο που θα αφηγηθεί στο κείμενό της όπως θέση στον χάρτη της Ελλάδας, ιστορία, αξιοθέατα, διαδρομή από τον τόπο κατοικίας κ.ά (βλ. Φύλλο Εργασίας 1) μέσα από τον υπολογιστή της τάξης σε συντονισμό από τον δάσκαλο.

2ο διδακτικό δίωρο

Αναφερόμαστε και πάλι στις δραστηριότητες του προηγούμενου διώρου σε μια συζήτηση για τις ταξιδιωτικές μας εμπειρίες και τις παρουσιάσεις από τα παιδιά. Μπορούμε εδώ να ψηφίσουμε την παρουσίαση και το κείμενο που μας άρεσε περισσότερο και να δώσουμε το βραβείο αναγνώρισης του ταξιδιώτη στην καλύτερη ομάδα. Φυσικά θα αιτιολογήσουμε την άποψή μας και θα τονίσουμε τα γλωσσικά στοιχεία που μας άρεσαν περισσότερο και έδωσαν άλλο ύφος και χρώμα στην παρουσίαση, όπως επίθετα και παραθετικά των επιθέτων. Ερωτούμε στη συνέχεια τι έκανε εντύπωση στους μαθητές και προσπαθούμε να εκμαιεύσουμε το θέμα της επόμενης ενότητας, δηλαδή το πληροφοριακό κείμενο σχετικά με τη Ρόδο, το οποίο ακολουθείται από τον χάρτη του νησιού.

Διαβάζουμε με τα παιδιά το επόμενο κείμενο «Η Ρόδος» από το σχολικό βιβλίο «Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού». Αρχίζουμε έναν διάλογο με τους μαθητές. Συζητάμε για τα σύμβολα ενός χάρτη και πώς μπορούμε να διαβάσουμε έναν χάρτη. Μεταφερόμαστε

στην αίθουσα πληροφορικής όπου και κάνουμε χρήση των εργαλείων Google Earth και Google Maps. Δίνεται ως εργασία στους μαθητές να βρουν και να εκτυπώσουν τον χάρτη της Ρόδου με χρήση συμβόλων του χάρτη, όπως πολιτιστικά αξιοθέατα, δρόμους, μνημεία και εικόνες (βλ. Φύλλο Εργασίας 2). Ένα πολύ χρήσιμο διαδικτυακό εργαλείο για τον σκοπό αυτό είναι το Google Earth, το οποίο όμως χρειάζεται να εγκατασταθεί στον υπολογιστή. Επιπλέον, η κάθε ομάδα μπορεί για ποικιλία να αναλάβει την παρουσίαση διαφορετικού τόπου, όπως κάποιου άλλου νησιού ή περιοχής.

Στη συνέχεια, οι ομάδες μπορούν να ζωγραφίσουν τους χάρτες και να δημιουργήσουν δικούς τους επιλέγοντας τα σημεία εκείνα στον χάρτη που τους ενδιαφέρουν και θα ήθελαν να τα επισκεφτούν. Στο τέλος, οι ομάδες εκτυπώνουν και παρουσιάζουν τους χάρτες τους. Στην παρουσίαση τονίζουμε τα επίθετα που χρησιμοποιούν οι μαθητές, για να τονίσουν κάποια σημεία του χάρτη, καθώς και τα παραθετικά των επιθέτων αυτών. Προσέχουμε τη σωστή χρήση των παραθετικών και σημειώνουμε τις διαφορές στη χρήση τους. Γίνεται συζήτηση στην τάξη για τα μέρη στον χάρτη που θα ήθελε η κάθε ομάδα να επισκεφτεί και αιτιολογούν οι μαθητές γιατί επιλέχθηκαν αυτοί οι τόποι. Τελικώς γίνεται βράβευση της καλύτερης παρουσίασης και γίνεται επίσης ταξινόμηση των τόπων με τη μεγαλύτερη προτίμηση από την πλευρά των μαθητών .

3ο διδακτικό δίωρο

Αφού συζητήσουμε για τις δυσκολίες αλλά και τις γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήσαμε από την προηγούμενη δραστηριότητά μας, επικεντρωνόμαστε σε συγκεκριμένες λέξεις και γλωσσικά στοιχεία που χρησιμοποιήσαμε, όπως παρομοιώσεις, κατηγορούμενα, επίθετα, εθνικά ουσιαστικά, αντίθετες λέξεις, παραθετικά επιθέτων. Επιπλέον, τονίζουμε την κλίση του επιθέτου ο πολύς, η πολλή, το πολύ καθώς και τις ορθογραφικές δυσκολίες που προκύπτουν από τα φαινόμενα ομοηχίας και ομωνυμίας που συσχετίζονται με πέντε τύπους του επιθέτου («πολλή»,

«πολλοί», «πολύ» ως αιτιατική του αρσενικού και «πολύ» ως ονομαστική και αιτιατική του ουδετέρου) καθώς και με το επίρρημα «πολύ», που παράγεται από αυτό. Για να βοηθήσουμε τους μαθητές στην κατανόηση του επιθέτου αυτού, χρησιμοποιούμε ένα διαδικτυακό εργαλείο που δημιουργεί καρτούλες όπως το https://www.fauxflash.com/ (βλ. Φύλλο Εργασίας 3). Επιπλέον εδώ θα μπορούσαν να βοηθήσουν ορισμένες διαδικτυακές ασκήσεις Hot Potatoest, όπως οι ασκησούλες εδώ και εδώ.

Αφού δημιουργηθούν οι λεξούλες, κατευθυνόμαστε στην αίθουσα των υπολογιστών και μεταφερόμαστε διαδικτυακά στο παιχνίδι δημιουργίας καρτελών με λέξεις https://www.fauxflash.com/. Εκεί, αφού έχουμε δημιουργήσει πρώτα λογαριασμό, δημιουργούμε τις καρτέλες με τις λεξούλες μας όπως στις εικόνες:

Η κάθε ομάδα, αφού δημιουργήσει τις καρτελίτσες της, τις παρουσιάζει στην ολομέλεια της τάξης υπό μορφή παιχνιδιού, δηλαδή οι άλλες ομάδες προσπαθούν να βρουν τις λέξεις που συντάχθηκαν ή απλά να παρακολουθήσουν την παρουσίαση.

Επιπλέον, κάποιες λεξούλες θα μπορούσαν να ζωγραφιστούν σε χαρτί και να παρουσιαστεί η ερμηνεία τους στην τάξη με θεατρικό τρόπο.

4ο και 5ο διδακτικό δίωρο

Εφόσον εξοικειωθούν οι μαθητές με τις παιγνιώδεις εκπαιδευτικές δραστηριότητες που προωθούν τη γνώση της γραμματικής και των γλωσσικών φαινομένων με βιωματικό και ευχάριστο τρόπο και τις αξιολογήσουμε διαμορφωτικά, προχωρούμε στην επόμενη δραστηριότητα, που μετατρέπει τα παιδιά σε μικρούς δημιουργούς ταξιδιωτικών καρτών καθώς και ενός ταξιδιωτικού ημερολογίου αλλά και παραγωγούς μιας εκπαιδευτικής και ταξιδιωτικής ραδιοφωνικής εκπομπής με τη βοήθεια των εργαλείων του διαδικτύου με σκοπό την εφαρμογή στην πράξη των προηγούμενων γνωστικών δραστηριοτήτων.

Ο εκπαιδευτικός διαβάζει το διασκευασμένο απόσπασμα του ταξιδιωτικού ημερολογίου του Αλμπέρ Καμύ με τίτλο «Σελίδες για την Ελλάδα του 20ου αιώνα» από το σχολικό βιβλίο «Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού». Ακολουθεί συζήτηση για τις ταξιδιωτικές εντυπώσεις του συγγραφέα αλλά και τον τρόπο απεικόνισής τους στο απόσπασμα. Τονίζεται η χρηστικότητα και λειτουργικότητα στο κείμενο των επιθέτων, παραθετικών, παρομοιώσεων και επιρρημάτων. Ο εκπαιδευτικός, όπου συναντά τις συγκεκριμένες μορφές λόγου, τις τονίζει, συζητά με τους μαθητές το είδος, τη σημασία καθώς και τη χρηστικότητά τους στην πρόταση, επεξηγεί τον ρόλο τους στη διαμόρφωση του ύφους και του είδους του κειμένου καθώς και τη λειτουργικότητα της κάθε λέξης στο κείμενο. Επιπλέον, προσθέτει και παρουσιάζει παραδείγματα-προτάσεις με τη χρήση των γραμματικών αυτών μορφών για καλύτερη κατανόηση και άσκηση στους μαθητές. Αντίστοιχα και οι μαθητές παρουσιάζουν σχετικά παραδείγματα με τη χρήση αυτών των στοιχείων.

Στη συνέχεια, μεταφερόμαστε στην αίθουσα πληροφορικής, όπου οι μαθητές μπορούν να δημιουργήσουν και να δημοσιεύσουν μια ταξιδιωτική τους εμπειρία στο ιστολόγιο της τάξης ή να δημιουργηθεί ένα νέο ιστολόγιο με θέμα αποκλειστικά τις ταξιδιωτικές μας περιηγήσεις (βλ. Φύλλο Εργασίας 4). Μετά τη δημοσίευση των ιστοριών, ακολουθεί παρουσίαση και συζήτηση των σχολιασμών που τέθηκαν από τους συμμαθητές αλλά και από τους μαθητές των άλλων τάξεων του σχολείου.

Έπειτα και με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού των Εικαστικών δημιουργούμε ταξιδιωτικές κάρτες και τις παρουσιάζουμε στην ολομέλεια της τάξης. Ακολουθεί βράβευση της ωραιότερης καρτούλας.

Κατόπιν, οι μαθητές καταγράφουν μια ταξιδιωτική τους εμπειρία χωρισμένοι σε ομάδες με σκοπό να την αφηγηθούν σε μια διαδικτυακή ραδιοφωνική εκπομπή, η οποία αργότερα θα παρουσιαστεί στην ολομέλεια της τάξης. Αφού οι ομάδες ολοκληρώσουν τις αφηγήσεις τους σε γραπτό κείμενο, ο δάσκαλος καταγράφει τις περιγραφές από τον εκπρόσωπο της ομάδας ή τον κάθε μαθητή της ομάδας σε συνεργασία και φροντίζει στο να γίνει ορθή χρήση των επιθέτων, των αντιθέτων, των σύνθετων λέξεων, των ορισμών, των τοπωνυμίων κλπ. Οι ηχογραφημένες αφηγήσεις

μπορούν να ανέβουν στη συνέχεια στο διαδικτυακό ραδιόφωνο mixcloud και να ακουστούν από όλο το σχολείο (βλ. Φύλλο Εργασίας 5).

Το συγκεκριμένο διαδικτυακό εργαλείο λειτουργεί ως ένα διαδικτυακό ραδιόφωνο ή ακόμη και ως ένα ηλεκτρονικό βήμα έκφρασης. Ο δάσκαλος μπορεί με τους μαθητές να δημιουργήσει μια ραδιοφωνική εκπομπή όπου ηχογραφεί μια εκπαιδευτική δραστηριότητα, όπως μια σειρά συνεντεύξεων των μαθητών για ένα θέμα ή και ηχητικών παρουσιάσεων, και να τις ανεβάσει στον λογαριασμό της τάξης, του σχολείου ή και στον προσωπικό του λογαριασμό. Η διαδικασία είναι απλή και εύκολη και υπάρχουν οδηγίες στη σελίδα. Τα ηχητικά αρχεία που είναι σε μορφή mp3 ανεβαίνουν στη σελίδα και, αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία, μπορούν αμέσως να αναπαραχθούν. Οι οδηγίες είναι ακόμη στα αγγλικά αλλά υπάρχουν και αρκετά μεταφραστικά εργαλεία. Επιπλέον, τα ηχητικά αυτά αρχεία παραμένουν στη σελίδα και μπορούν να αναπαραχθούν ανά πάσα στιγμή αλλά και να ακουστούν και από αλλά σχολεία και τάξεις που συνεργάζονται πιθανόν με τη δική μας σε κάποιο project.

6ο και 7ο διδακτικό δίωρο

Στα επόμενα δίωρα ο εκπαιδευτικός σχεδιάζει και εφαρμόζει στην τάξη μια μελέτη πάνω σε κείμενα και διαδικτυακά άρθρα που προάγουν τον κριτικό γραμματισμό, όπως η θεματική του καλού και κακού τουρίστα. Ο/Η εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους μαθητές κάποια διαδικτυακά άρθρα και τους ζητά να χωριστούν σε ομάδες επιχειρηματολογίας και διαλόγου πάνω στην συγκεκριμένη θεματική. Για παράδειγμα, παρουσιάζεται στα παιδιά το διαδικτυακό άρθρο από την εφημερίδα το Βήμα «Ποιοι είναι οι χειρότεροι τουρίστες», όπως επίσης και το άρθρο της Λώρης Κέζα «Ο Έλληνας, ο τουρίστας και τα μαθήματα καλών τρόπων» από το ιστολόγιο *Πολιτισμός και Πολίτης*.

Σε αυτό το δίωρο οι μαθητές, μελετούν τα κείμενα είτε στην αίθουσα πληροφορικής, είτε τα εκτυπώνουν και τα μελετούν στην τάξη σε ομάδες με τον δάσκαλο. Κατόπιν, οι μαθητές συνεργάζονται σε ομάδες και επιχειρηματολογούν πάνω στο ποια είναι τα χαρακτηριστικά του καλού και του κακού τουρίστα. Θα μπορούσε μια ομάδα να εστιάσει στον καλό τουρίστα και μια άλλη στον κακό και τις ιδιότητες και συμπεριφορές που τους χαρακτηρίζουν.

Στο επόμενο δίωρο ακολουθούν οι αγώνες επιχειρηματολογίας και απόψεων. Η κάθε ομάδα φροντίζει να ανακαλύψει και να στηρίξει απόψεις και επιχειρήματα, για να εδραιώσει και να ισχυροποιήσει τη θέση της πάνω στο θέμα του καλού και του κακού τουρίστα. Οι ομάδες προετοιμάζονται είτε στο σπίτι από πριν ή αφού μελετήσουν τα κείμενα. Οι επιχειρηματολογίες θα μπορούσαν να έχουν χρονική διάρκεια 10 λεπτών για την κάθε ομάδα και στο τέλος να αναδειχθεί με ψηφοφορία η νικήτρια ομάδα με τα καλύτερα επιχειρήματα και απόψεις. Κατόπιν, μπορούν να σημειώσουν και να δημοσιοποιήσουν τα επιχειρήματά τους στο ιστολόγιο της τάξης και να σχολιαστούν από τους λοιπούς μαθητές της τάξης ή και του σχολείου.

8ο διδακτικό δίωρο

Στο τελικό αυτό δίωρο ο δάσκαλος παρουσιάζει στην τάξη ένα ποίημα της Θέτης Χορτιάτη «Άνοιξα του Αιγαίου τη θύρα» από το σχολικό βιβλίο «Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού». Χαρακτηριστικό του ποιήματος αυτού είναι η χρήση πολλών ομόηχων και ομώνυμων τύπων που ομοιοκαταληκτούν και δίνουν ρυθμό στο ποίημα και έναν πολύ ευχάριστο τόνο. Μετά την ανάγνωση του ποιήματος από τον δάσκαλο, με τονισμό των ομόηχων και ομώνυμων τύπων, ζητείται από τους μαθητές να γράψουν ένα ποίημα χρησιμοποιώντας ως μοντέλο το ποίημα της Χορτιάτη. Εδώ προτείνεται η ιδέα της δημιουργίας σχηματοποιήματος με τη χρήση του ψηφιακού εργαλείου Tagxedo, όπου τα παιδιά δημιουργούν τα ποιήματα και κατόπιν τους δίνουν σχήμα μέσα από το διαδικτυακό εργαλείο (βλ. Φύλλο Εργασίας 6).

Το ποίημα προσφέρει μεταξύ άλλων τη δυνατότητα ενασχόλησης με τα εθνικά ονόματα. Ένα παράδειγμα σχηματόλεξου με τη χρήση του ψηφιακού εργαλείου Tagxedo προτείνεται παρακάτω.

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1

Να περιγράψετε μια ταξιδιωτική σας εμπειρία.

Εδώ μπορεί η κάθε ομάδα να βρει πληροφορίες για τον τόπο που θα αφηγηθεί στο κείμενο μέσα από τον υπολογιστή της τάξης σε συντονισμό με τον δάσκαλο, όπως θέση στον χάρτη της Ελλάδας, ιστορία, αξιοθέατα, διαδρομή από τον τόπο κατοικίας κ.ά.

Στα κείμενα που θα δημιουργήσετε θα εφαρμόσετε τα στοιχεία εκείνα που τα κάνουν περιγραφικά, όπως στο κείμενο του βιβλίου. Θα προσθέσετε τα συγκεκριμένα μέρη του λόγου που μελετήσαμε στο κείμενο του βιβλίου και στην ολομέλεια της τάξης, όπως ρήματα, επίθετα, επιρρήματα και ουσιαστικά.

Η ορθή χρήση των γραμματικών στοιχείων και η συμφωνία με το ύφος του κειμένου του βιβλίου καθώς και η όλη εικόνα της εργασίας θα βαθμολογηθεί από το σύνολο της τάξης στην παρουσίαση και θα βραβευθεί η καλύτερη.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2

Δημιουργείστε τους δικούς σας χάρτες επιλέγοντας τα σημεία εκείνα στον χάρτη που σας ενδιαφέρουν και θα θέλατε να τα επισκεφθείτε. Μπορείτε για ηλεκτρονικό βοήθημα να χρησιμοποιήσετε το Google Earth και το Google Maps. Στο τέλος, οι ομάδες θα πρέπει να εκτυπώσουν και να παρουσιάσουν τους χάρτες τους.

Στην παρουσίαση η κάθε ομάδα τονίζει τα μέρη του λόγου (επίθετα, επιρρήματα, ουσιαστικά) που χρησιμοποιούνται για να υπογραμμίσουν τα στοιχεία στον χάρτη που παρουσιάζονται όπως: πόλεις, χωριά, περιοχές, βουνά, λίμνες και αρχαιολογικοί χώροι.. Προσέχουμε τη σωστή χρήση των παραθετικών και σημειώνουμε τις διαφορές στη χρήση τους.

Κατόπιν θα ακολουθήσει συζήτηση στην τάξη για τα μέρη στον χάρτη που θα ήθελε η κάθε ομάδα να επισκεφτεί και οι μαθητές θα αιτιολογήσουν γιατί επιλέχθηκαν αυτοί οι τόποι.

Τελικώς γίνεται βράβευση της καλύτερης παρουσίασης και γίνεται επίσης ταξινόμηση των τόπων με τη μεγαλύτερη προτίμηση από την πλευρά των μαθητών.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3

Κλίση του επιθέτου ο πολύς, η πολλή, το πολύ

Δημιουργείστε καρτέλες με ερωτήσεις και απαντήσεις χρησιμοποιώντας τα επίθετα ο πολύς, η πολλή, το πολύ στο διαδικτυακό εργαλείο https://www.fauxflash.com/.

Με τη χρήση του εργαλείου η κάθε ομάδα, αφού δημιουργήσει τις καρτελίτσες της, τις παρουσιάζει στην ολομέλεια της τάξης υπό μορφή παιχνιδιού. Δηλαδή οι άλλες ομάδες προσπαθούν να βρουν τις λέξεις που συντάχθηκαν ή απλά να παρακολουθήσουν την παρουσίαση.

Στην κάθε καρτούλα υπάρχει το επίθετο και το ουσιαστικό που ακολουθεί.

Σημείωση: με τη μορφή αυτή του παιχνιδιού οι ομάδες εξασκούνται ευχάριστα στη σωστή χρήση των συγκεκριμένων επιθέτων και συντελείται εμπειρική και επικοινωνιακή μάθηση. Στη συνέχεια η δραστηριότητα αυτή επεκτείνεται και με άλλα μέρη του λόγου όπως επιρρήματα.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 4

Δημιουργείστε ταξιδιωτικές κάρτες και παρουσιάστε τες στην ολομέλεια της τάξης.

Σημείωση: στην προσπάθεια αυτή ενισχύεται ο επικοινωνιακός λόγος του μαθητή καθώς επίσης και τονίζονται η δημιουργικότητα και η καλαισθησία και το όποιο εικαστικό ταλέντο των παιδιών τόσο σε ατομικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ομάδας. Στόχος η κατάλληλη χρήση επιθέτων, επιρρημάτων και ουσιαστικών. Στο τέλος παρουσιάζονται στην ολομέλεια και βραβεύεται η καλύτερη κάρτα σε κάθε επίπεδο, καλλιτεχνικό, και γραμματικό.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 5

Καταγράψτε μια ταξιδιωτική σας εμπειρία και κατόπιν αφηγηθείτε την στη διαδικτυακή ραδιοφωνική εκπομπή της τάξης μας στο διαδικτυακό ραδιόφωνο mixcloud.

Σημείωση: και εδώ τονίζεται η σωστή χρήση επιθέτων, επιρρημάτων και ουσιαστικών αλλά και του χρόνου. Οι μαθητές κινητοποιούνται μέσω της ραδιοφωνικής εκπομπής και προσπαθούν να δημιουργήσουν και παρουσιάσουν όμορφες, συντακτικά και γραμματικά ορθές περιγραφικές ταξιδιωτικές ιστοριούλες.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 6

Δημιουργείστε σχηματοποίημα με τη χρήση του ψηφιακού εργαλείου http://www.tagxedo.com/ .

Σημείωση: Με το σχηματοποίημα εμφανίζονται οι λέξεις που χρησιμοποιήσαμε σε παιγνιώδη μορφή, αποτυπώνονται στο μυαλό του παιδιού και γίνεται κατανοητή η χρήση και η θέση τους στην πρόταση καθώς και η γραμματική τους αναγνώριση, επίθετα, επιρρήματα κ.ά.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Προτείνεται η δημιουργία ενός θεατρικού δρώμενου με το οποίο οι μαθητές θα παρουσιάσουν τη ζωή διάσημων ηρώων από ταξιδιωτικά βιβλία και ιστορίες που έχουν διαβάσει. Ενδεικτικά προτείνονται τα εξής βιβλία:

- Βερν Ι. 2003. *Ο γύρος του κόσμου σε ογδόντα μέρες*.
- Λάγκερλοφ Σ. 2004. *Το θαυμαστό ταξίδι του Νιλς Χόλγκερσον*. Λιούις Κ. 2006. *Η Αλίκη στη χώρα των θαυμάτων*
- Σαιντ Εξυπερύ Α. 1983. *Ο Μικρός πρίγκηπας*
- Ζαραμπούκα Σ. 1998. *Η Αργοναυτική εκστρατεία*.

Για παράδειγμα, με απλούς ρόλους και σκηνικά, μάσκες από χαρτόνι και υφάσματα μπορούμε να παίξουμε τον Νιλς, που ένα πρωί μεταμορφώνεται σε νάνο, καθώς και τον χορό των γερανών, τα πουλιά, τους λαγούς, τους γερανούς, την πονηρή αλεπού που συνάντησε ο Νιλς στο ταξίδι του.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Οι ασκήσεις, καθώς και τα διαδικτυακά εργαλεία, δεν είναι δεσμευτικά αλλά αποτελούν ανοιχτές προτάσεις που μπορούν να προσαρμοστούν στο επίπεδο, τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες της κάθε τάξης. Για τα συγκεκριμένα διαδικτυακά εργαλεία εκτός του Tagxedo απαιτείται δημιουργία λογαριασμού και γι' αυτό ο

εκπαιδευτικός θα πρέπει να φροντίσει νωρίτερα για την ολοκλήρωση της εγγραφής του, ώστε να γίνει επιτυχής χρήση του εργαλείου.

Ο εκπαιδευτικός, επίσης, θα κρίνει και την οικονομία του χρόνου όσον αφορά τον χρονικό καταμερισμό των εργασιών στις ομάδες και στην ολομέλεια της τάξης. Προτείνεται το 1/3 της διδακτικής ώρας στην κάθε δραστηριότητα. Είναι πολύ σημαντική η πρότερη πλήρης καθοδήγηση των μαθητών πάνω στις δραστηριότητες για την αποφυγή λαθών και την οικονομία του χρόνου. Ο εκπαιδευτικός καθοδηγεί και συντονίζει τους μαθητές και τις ομάδες με πλήρη και λεπτομερή αναφορά των εργασιών με τις οποίες θα ασχοληθεί η τάξη, αναφέρει τον σκοπό και τους στόχους αλλά και τη συνολική πορεία που θα ακολουθήσουν οι μαθητές ως την ολοκλήρωσή τους. Θα χρειαστεί ίσως συντονισμός και παρακολούθηση της πορείας των εργασιών των ομάδων αλλά και συνεχής ενημέρωση των παιδιών για την πορεία της εργασίας και το υπόλοιπο του χρόνου. Επιπλέον, τα θετικά σχόλια για τη δουλειά των μαθητών τους ενθαρρύνουν να συνεχίσουν και να παρουσιάσουν καλύτερα αποτελέσματα στις εργασίες τους.

Στις δραστηριότητες τα παιδιά εργάζονται με τον Η/Υ κατά τη διδασκαλία, καθώς επίσης προβλέπεται και η ύπαρξη ενός βιντεοπροβολέα για τη συζήτηση στην ολομέλεια. Είναι ενδιαφέρον και σημαντικό οι εργασίες των παιδιών να προωθούνται και στο υπόλοιπο σχολείο μέσω των Ημερίδων και των ραδιοφωνικών παρουσιάσεων. Τα παιδιά κινητοποιούνται και προσπαθούν περισσότερο. Επίσης, οι επιχειρηματολογικοί αγώνες ενισχύουν τον προφορικό λόγο-έκφραση και αναπτύσσουν το λεξιλόγιο των παιδιών. Σημαντικό είναι επίσης να κατανοηθούν πλήρως και να εφαρμοστούν από όλους τους μαθητές οι δράσεις του σεναρίου καθώς και να γίνουν, όπου μπορεί αυτό να επιτευχθεί, αποδεκτές οι ιδέες και πρωτοβουλίες που προτείνονται από τα ίδια τα παιδιά.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Chapman, A. 2006.. Kolb Learning Styles. Διαθέσιμο στο http://www.businessballs.com/kolblearningstyles.htm (16/1/2011)

Cuban, L. 2001. *Oversold and Underused: Computers in the Classroom*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Fairclough, N. 1992. *Discourse and Social Change.* Cambridge: Polity Press.

Κασιμάτη, Κ., Φερεντίνος, Σ., Καλλιγάς, Χ. 2002. Εισαγωγή καινοτομιών στη διδακτική πρακτική. *Νέες τεχνολογίες και εκπαιδευτικοί*. Μέντορας, (6), 29-45.

Κουτσογιάννης, Δ. 2000. Γλωσσική αγωγή και διαδίκτυο: δυνατότητες και περιορισμοί. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης, 234-244.

Koutsogiannis, D. & B. Mitsikopoulou, B. 2004. The Internet as a glocal discourse environment. *Language Learning & Technology*, 8 (3), 83-89. Διαθέσιμο στο http://llt.msu.edu/vol8num3/koutsogiannis/default.html (05/01/2011)

Kress, G. 2003. *Literacy in the New Media Age*. London and New York: Routledge.